

BRANDUOLINĖ IR ATSINAUJINANTI ENERGETIKA LIETUVOJE: DRAUGAI AR PRIEŠAI?

*Interviu su įmonių grupės "BOD Group" vadovu
Vidmantu Janulevičiumi*

Justas Gavėnas, EKT

Išsilavinimas:

- Vilniaus Universitetas (1986 - 1992). Materialinio techninio aprūpinimo ekonomikos ir planavimo specialybė, Prekybos fakultetas
- Vilniaus aukštesnioji technikos mokykla (buvęs Vilniaus politechnikumas) (1982 - 1986). Daugiakanalinio elektros ryšio inžinieriaus specialybė

Profesinė karjera:

- UAB "Baltic Solar Energy" generalinis direktorius (nuo 2009)
- UAB "Baltic Solar Solutions" direktoriaus pavaduotojas (nuo 2009)
- UAB "BOD Group" vadovas (nuo 2008)
- UAB "Baltic Optical Disc" vadovas (2002 - 2008)
- UAB "Paladomė" direktorius (nuo 1998)
- Unternehmung für Außenhandel (Vokietija) verslo konsultantas (1996 - 1998)
- UAB "Ekoedva" direktorius (1996 - 1998)

Vidmantas Janulevičius**Visuomeninė veikla:**

- Lietuvos verslo konfederacijos narys
- Lietuvos pramoninkų konfederacijos narys
- Vilniaus klubo narys, buvęs pirmininkas
- VŠĮ Lietuvos Rolls Royce klubo narys, buvęs pirmininkas
- Vidmanto vadovaujamos įmonės taip pat aktyviai dalyvauja "Infobalt", "LATGA-A", Lietuvos antipiratinės veiklos asociacijų veikloje

Justas Gavėnas, EKT:
“Kokia, Jūsų akimis, situacija su saulės energetika šiandien Lietuvoje?”

Vidmantas Janulevičius: “Šiandien Lietuvoje realiai instaliuota apie 15 - 20 MW saulės jėgainių, ne daugiau. Leidimų jau yra išduota virš 100 MW, paraiškų priduta dar įkurti 370 MW galios jėgainių. Gal pusė šių paraiškų bus patenkinta, gal kiek mažiau. Tai yra labai nedideli skaičiai, net ir Lietuvai. Esame pradinėje saulės energetikos vystymosi stadijoje ir galime naudotis Vakarų Europos patirtimi, nekartoti tų pačių klaidų ir pasiekti gerų rezultatų greičiau, nei pasiekė Vakarai.

Šiandien Lietuvoje vystant saulės energetiką matau vieną esminę problemą, kuri nelabai sprendžiama – investuojama į pigias kiniškas technologijas, kurios netarnaus taip ilgai, kaip tikimasi. Kokybiški saulės moduliai atsiperka jau po 10 - 12 metų ir tuomet tokia jėgainė pradeda generuoti pelną ir kuria didelę pridėtinę vertę rinkai, nes tada rinkos dalyvių iki tol “apmokėtas” feed-in tarifas pradeda generuoti vertę visai rinkai. Kokybiški saulės moduliai turi efektyviai dirbti 25 - 30 metų, tad per pirmus 10 metų atsiperkanti investicija vėliau dar 20 metų generuoja elektrą nemokamai.

“Šiandien Lietuvoje vystant saulės energetiką matau vieną esminę problemą, kuri nelabai sprendžiama – investuojama į pigias kiniškas technologijas, kurios netarnaus taip ilgai, kaip tikimasi” (V. Janulevičius)

Dabar Lietuvoje nemažą rinkos dalį sudaro “bevardžių” firmų gaminami žemesnės kokybės ir pigesni saulės moduliai. Kinijos gamintojai menkai rūpinasi kokybe, Europos Sąjungoje pirmiausiai bandydami nukonkuruoti žema kaina. Valstybė turėtų pareikalauti, kaip Vokietijoje, bent 20 metų garantinio laikotarpio saulės moduliams. Dabar to nėra”

Justas Gavėnas, EKT:
“Kokia situacija Europoje šiandien saulės energetikos sektoriuje? Ar saulės energetikos subsidijavimas pasiteisino?”

Vidmantas Janulevičius: “Aktyvesnė saulės energetikos plėtra Europoje prasidėjo prieš dešimtmetį ir nuo pat pradžių ji buvo susijusi su subsidijavimu. Subsidijuoti buvo nuspręsta dėl labai paprastų priežasčių – kad ši praktiškai nieko nekainuojanti energijos rūšis kuo greičiau ir plačiau būtų pradėta naudoti, kad būtų pasiekta taip vadinama masto ekonomika. Daugiau vartotojų – pinga įranga, vadinasi dar daugiau vartotojų gali pradėti naudotis šia energijos rūšimi. Scenarijus pasitvirtino labiau, nei buvo planuota iš pradžių. 2000 - aisiais, kai Vokietija priėmė pirmuosius saulės energetikos įstatymus, viena saulės generuota kilovatvalandė buvo superkama vos ne dvigubai brangiau, nei šiandien Lietuvoje. Per dešimtmetį šios elektros savikaina sumažėjo 4 - 5 kartus. Pasaulyje nėra kito tokio didelio energijos pigimo precedento. Vokietijos politikai ir energetikai dėstė scenarijus, kad saulės kilovatvalandės kaina per 10 metų trukmės subsidijavimo laikotarpį sumažės daugiausiai 3 kartus. Tokį didelį saulės technologijų pigimą labai paskatino Azijos gamintojai, pasauliui sugebėję greitai pasiūlyti vis pigesnes technologijas. Tiesa, čia neapsieita be lazdos perlenkimo – vyriausybės kiek persistengė finansuodamos saulės technologijų gamintojus ir netrukus įvyko perprodukcija. Tai, aišku, dar labiau paspartino technologijų ir kartu saulės energijos kainų kritimą. Didžiausia krizė prasidėjo 2009 m., kai įrangos kainos krito drastiškai ir šiandien galutiniame variante Europoje saulės energijos technologijų kainos yra 5 kartus mažesnės, nei prieš kelis metus. Žinoma, dėl to nemaža dalis Azijos gamintojų bankrutavo ar dar bankrutuos, nes įrangos kainų mažėjimas tęsiasi. Kaip “žiauriai” beskambėtų, mums Europos vartotojams, tai naudinga – dėl to saulės elektros savikaina sparčiai artėja prie rinkos kainos. Pavyzdžiui, šiandien Ispanijoje jau nebereikia jokių subsidijų, kad saulės energetika gyvuotų pati. Ispanijoje, prie dabartinių investicijų į saulės technologijas, į visas sistemas, jie gamina elektrą maždaug 15 - 20% pigiau nei rinkos kaina”.

Justas Gavėnas,
EKT: *“Ar Ispanijos sėkmės modelis nėra svetimas Lietuvai, juk gamtinės sąlygos labai skiriasi?”*

Vidmantas Janulevičius: *“Ispanijoje saulės energetika plėtėsi sparčiausiai 2007 - 2009 m., tuomet Ispanija viršijo visus lūkesčius ir pasaulyje buvo saulės energetikos šalis Nr. 1. Tačiau dėl per didelio entuziazmo Ispanijoje irgi subrendo "burbulas", koks panašiai šiandien pučiasi ir Lietuvoje, aišku ne tokio dydžio, bet žymiai didesnis, žymiai masiškesnis. Ir elektros supirkimo tarifai Ispanijoje buvo žymiai didesni nei Lietuvoje, o tai iššaukė dar didesnę investicijų bumą. Bet 2009 m. užklupo pasaulinė krizė, valstybė negalėjo patempti įsipareigojimų ir pradėjo drastiškai mažinti supirkimo tarifą”.*

“Ispanijoje jau yra pasiekta "grid parity" riba, kai gaminama elektros savikaina po 10 metų investicijų atsipirkimo ciklo pasiekė rinkos kainą, o jų moduliai gali veikti iki 35 metų, vadinasi per ateinančius 20 metų šios elektros išgavimo kaina bus arti nuliui, čia ir prasideda nauda visuomenei”
(V. Janulevičius)

Justas Gavėnas,
EKT: *“Ir kaip tai įtakojo rinką?”*

Vidmantas Janulevičius: *“Rinka prisistabdė, spartus vystymasis sustojo, bet šiandien Ispanijoje saulės energetikos plėtra toliau vyksta, žinoma, labiau pamatuota. Saulės energetikos kilovatvalandės savikaina per 10 metų laikotarpį Ispanijoje nukrito iki 14 - 16 euro centų, o galutiniam vartotojui, namų ūkiui kaina svyruoja Ispanijoje 22 - 24 euro centų ribose. Taigi Ispanijoje jau yra pasiekta "grid parity" riba, kai gaminama elektros savikaina po 10 metų investicijų atsipirkimo ciklo pasiekė rinkos kainą, o jų moduliai gali veikti iki 35 metų, vadinasi per ateinančius 20 metų šios elektros išgavimo kaina bus arti nuliui, čia ir prasideda nauda visuomenei. Žinoma, šis modelis veikia tik su ta sąlyga, kad buvo investuota į gerą kokybišką saulės modulį, kurio garantinis laikotarpis siekia mažiausiai 20 metų, kaip šiandien yra reikalaujama daugumoje Europos šalių <...>.”*

Vidmantas Janulevičius: “<...> Ispanijoje, kaip ir Vokietijoje, vyriausybė yra nustačiusi, kad rinkoje gali būti parduodami moduliai tik su ne mažesne nei 20 metų garantija, pas juos ir supirkimo tarifas nustatomas taip pat 20 - iai metų. Lietuvoje, deja, kol kas nėra tokių reikalavimų įrangos ilgaamžiškumui ir tai gali jau netolimoje ateityje sukelti nemažų problemų į pigią ir nepatikimą Azijos produkciją investavusiems Lietuvos verslininkams”.

*“Lietuvoje, deja, kol kas nėra tokių reikalavimų įrangos ilgaamžiškumui ir tai gali jau netolimoje ateityje sukelti nemažų problemų į pigią ir nepatikimą Azijos produkciją investavusiems Lietuvos verslininkams”
(V. Janulevičius)*

Justas Gavėnas,

EKT: “Ar tai reiškia, kad šiandienos bumo metu padarytos investicijos į saulės energetiką gali būti nuostolingos?”

Vidmantas Janulevičius: “Taip, gali būti. Čia, sakyčiau, mūsų vyriausybė ir konkrečiai energetikos ministerija nėra padariusi visko, kad saulės energetikos plėtra Lietuvoje būtų tvari. Juk dažnai nereikia vėl išradinėti dviračio, o galime pasinaudoti gerąja Vokietijos, Ispanijos ir panašių rinkų patirtimi.

Įstatymai pirmiausiai turi reglamentuoti, kad rinkoje būtų diegiamos tik pakankamai ilgą galiojimo laiką turinčios saulės energijos technologijos, bent jau privalu garantuoti, kad jos veiktų 20 metų – ilgiau, nei yra subsidijuojamas supirkimo tarifas. Juk jeigu mes – visi energijos vartotojai – šiandien subsidijuojame atsinaujinančią energetiką, tai reali nauda visuomenei prasidės tik tada, kai atsipirks investicijos – saulės energijos atveju, sakykime, po 12 metų. <...>”.

“Įstatymai pirmiausiai turi reglamentuoti, kad rinkoje būtų diegiamos tik pakankamai ilgą galiojimo laiką turinčios saulės energijos technologijos, bent jau privalu garantuoti, kad jos veiktų 20 metų – ilgiau, nei yra subsidijuojamas supirkimo tarifas” (V. Janulevičius)

Vidmantas Janulevičius: “<...> Kas iš to, jei atsipirkus investicijai pigios technologijos nebeveiks? Juk tada rinkai nebebus teikiama itin pigi saulės energija, dėl ko pirmiausia ir buvo investuota. Vadinasi elektros biržai nebus teikiama pigi alternatyva importuojamai brangiai elektrai ir elektra toliau brangs... Nesuveiks esminis saulės energijos rinkos mechanizmas ir nebus kuriama jokia pridėtinė vertė visuomenei, kuri vartotojams atsiranda tik po to, kai atsiperka investicijos. Būtent tada saulės elektrinės ir privatūs vartotojai galės rinkai teikti kur kas pigesnę energiją nei kainuos importuojama. Bus sudaryta natūrali konkurencija ir atsiras prielaidos pigti elektrai. Mes turime suvokti, kad ateityje visa tradicinė importuojama energetika neišvengiamai brangs ir pinigai sumokėti už ją plauks iš šalies. Tuo tarpu, pasigaminus energijos iš atsinaujinančių išteklių, už ją sumokėti pinigai liks šalies viduje ir skatins vidaus ekonomiką, ko niekada nebus perkant naftą, dujas ir pan. Žinoma, su ta sąlyga, jei į saulės jėgaines investuos lietuviško kapitalo įmonės, o ne italai ar japonai.

“Mes turime suvokti, kad ateityje visa tradicinė importuojama energetika neišvengiamai brangs ir pinigai sumokėti už ją plauks iš šalies. Tuo tarpu, pasigaminus energijos iš atsinaujinančių išteklių, už ją sumokėti pinigai liks šalies viduje ir skatins vidaus ekonomiką, ko niekada nebus perkant naftą, dujas ir pan. Žinoma, su ta sąlyga, jei į saulės jėgaines investuos lietuviško kapitalo įmonės, o ne italai ar japonai” (V. Janulevičius)

Dar kartą noriu pakartoti, kad žiūrint iš vartotojo pusės, tai tiesiog puikus dalykas, kad technologijos pigo 3, 5, netgi 7 kartus. Tai leidžia priartinti saulės elektros kainas prie rinkos kainų ir tai vyksta sparčiau, negu buvo planuota. Buvo tikėtasi, pavyzdžiui, kad Ispanija "grid parity" pasieks 2018 - 2020 m. Ispanija jau dabar pasiekė tai, kad gamina saulės energiją už kainą, pigesnę už rinkos”.

Justas Gavėnas, EKT:

“Kokią dalį saulės energija šiandien sudaro Ispanijos, Vokietijos energetikoje?”

Vidmantas Janulevičius: *“Gal nebūsiu visiškai tikslus, bet manau Vokietijoje šiandien saulės energija sudaro 7 - 11% visos sunaudojamos elektros, Ispanijoje dalis mažesnė. Šiandien antra rinka Europoje po Vokietijos yra Italija, ten saulės energetika irgi sudaro apie 7 - 10%, bet be abejonės Italijos geografinė padėtis yra geresnė nei Vokietijos ir jie sparčiau vysto saulės energetiką.*

Tuo labiau, po Černobilio avarijos Italija buvo pirmoji užsienio šalis, kuri visiškai atsisakė atominės energetikos. Italija neturi nei vienos savo atominės elektrinės, perka elektrą iš Prancūzijos, iš kitur ir jų energetinė programa šiandien yra itin smarkiai susijusi su atsinaujinančiais ištekliais, ypač saulės energetika“.

“Vokietija visada elgiasi labai pragmatiškai ir racionaliai – jie mažina tarifą ne dėl to, kad norėtų uždaryti saulės energetiką. Yra elementarus ekonominis pragmatizmas – investuotojai turi uždirbt ne daugiau, kaip 5 - 6% metinių palūkanų, tai Vakaruose laikoma gera grąža ir saugia investicija“ (V. Janulevičius)

Justas Gavėnas, EKT:

“Žiniasklaida jau pranešė, kad kai kuriose rinkose mažinami saulės energijos supirkimo tarifai, Vokietijoje tame tarpe...”

Vidmantas Janulevičius: *“Vokietija visada elgiasi labai pragmatiškai ir racionaliai – jie mažina tarifą ne dėl to, kad norėtų uždaryti saulės energetiką. Yra elementarus ekonominis pragmatizmas – investuotojai turi uždirbt ne daugiau, kaip 5 - 6% metinių palūkanų, tai Vakaruose laikoma gera grąža ir saugia investicija. Vyriausybė supirkimo tarifą mažina dėl pingančios įrangos, kuri automatiškai pigina ir elektros savikainą. Būtent dėl greitėjančios investicijų grąžos Vokietija ir mažina supirkimo tarifą. Nesudaromos sąlygos viršpelniams, sakykime taip <...>“.*

Vidmantas Janulevičius: “<...> Vienas skaičius pasako apie Vokietijos padėtį pasaulinėje saulės energetikos rinkoje – beveik 60% visų saulės jėgainių instaliacijų yra padaryta būtent Vokietijoje. Italija yra Nr. 2 pagal saulės energijos panaudojimą. Tačiau svarbu ir tai, kad ten supirkimo tarifai tvirtinami ilgesniam laikui – 20 - iai metų. Esant tokiai nuosekliai ir ilgalaikiai vyriausybės politikai, vartotojai jaučiasi saugiai investuodami į saulės energetiką. Šiomet Vokietijai bus rekordiniai metai pagal saulės jėgainių instaliavimą – šalyje bus instaliuota 6 GW bendros galios įvairaus dydžio jėgainių. Aiškesniam supratimui pateiksiu palyginimą – 6 GW yra kaip viena galinga atominė elektrinė.

“2012 metų gegužę (past. Vokietijoje) buvo pasiektas rekordas – gegužės 25 dieną po pietų saulės energiją generuojantys prietaisai Vokietijoje surinko apie 22 GW energijos. Tai atitiko 20 - ies atominių reaktorių galingumą!” (V. Janulevičius)

Šiandien Vokietijoje jau bendrai instaliuota virš 30 GW saulės jėgainių. Žiniasklaida jau ne kartą rašė, kad 2012 metų gegužę buvo pasiektas rekordas – gegužės 25 dieną po pietų saulės energiją generuojantys prietaisai Vokietijoje surinko apie 22 GW energijos. Tai atitiko 20 - ies atominių reaktorių galingumą!”

**EKT atviri mokymai ir
seminarai
2012 / 2013 metais**

**Daugiau
informacijos**

Justas Gavėnas, EKT:

“Kokia Vokietijos energetikos politika ir ko mes galėtumėme pasimokyti iš šios lyderiaujančios Europos valstybės?”

Vidmantas Janulevičius: *“Vokietija šiandien yra progresyviausia Europos valstybė panaudojant atsinaujinančius energijos išteklius. Ir vokiečiai turi tam aiškų ekonominį pagrindą. Vokietija puikiai planuoja savo šalies kapitalo srautus, produkcijos konkurencingumą. Vokietija nusimačiusi kurti tik didelės pridėtinės vertės produktus, ką jie labai sėkmingai daro, pradedant automobilių pramone ir baigiant aukštosiomis technologijomis. Vokiečiai puikiai supranta, kad šiandien didžiausias Vokietijos importas yra žaliavos, tai yra nafta ir dujos. Esant šiandieninėms žaliavų kainoms, Vokietijos prekybos balansas yra teigiamas – jie eksportuoja inovatyvių produktų iki 28% daugiau, negu importuoja žaliavų.*

Dabar įsivaizduokime, kas atsitiks, jeigu energetikos šaltiniai pabrangs dvigubai, o tai realu jau 2020 metais. Kai atsigaus globali ekonomika, naftos kaina bus ne 100 USD už barelj, bet – 200 USD. Ir tai optimistiškiausia prognozė. Tokiu atveju Vokietijos prekybos balansas persisveria – jis tampa neigiamas ir ekonomika pradeda trauktis.

Vokietija tai žinodama jau seniai diegia visą kompleksą priemonių, kurios padės išvengti ekonomikos smukimo brangstant žaliavoms. Taigi investicijos į atsinaujinančią energetiką ir energijos generavimas šalies viduje yra didžiausias prioritetas Vokietijai. Aktyviai naudodami elektromobilius, šalies viduje išgaunamą žalią energiją ir pan. jie sugebės ir ateityje gaminti didelės pridėtinės vertės gaminius ir išlaikyti teigiamą prekybos balansą.

Vokietiją žiūri globaliai ir turi raidos strategiją iki 2050 m., kuomet šalyje numatyta nebenaudoti jokių importinių žaliavų. Iš istorijos žinome, kad Vokiečiai visada buvo ta tauta, kuri geba susivienyti dėl bendro tikslo ir jį pasiekti“.

Justas Gavėnas, EKT:
“Panašu, kad Lietuva galėtų imti pavyzdį iš Vokietijos ne tik atsinaujinančių išteklių srityje, bet ir atominėje energetikoje. Lietuvai referendume pareiškus valią, kad atominė energetika nepageidaujama, ir šioje srityje jau mąstome panašiai, kaip vokiečiai. Ar tokių paralelių vesti nereikėtų?..”

Vidmantas Janulevičius: *“Esu “žalios pakraipos” žmogus ir tikrai norėčiau išvengti atominės energetikos, kad mano vaikai neturėtų jokių pavojų ir augtų saugioje šalyje. Tačiau šiandien esame tokioje geopolitinėje situacijoje, kad pasisakyti prieš Visagino AE yra didesnis pavojus mūsų vaikų saugumui, nei ją palaikyti. Viena yra būti modernios ir saugios elektrinės šeimininku ir kita – turėti nesaugią, Černobilio saugumo lygio elektrinę pašonėje esančioje neprognozuojamoje valstybėje, tik už 40 km nuo Vilniaus, kurios veiklai ir saugumui mes neturėsime jokios įtakos. Lietuva turi elektros paskirstymo sistemą, esame sujungti su Rytai, statome energetinius tiltus į vakarus, esame susijungę ir su savo kaimynais latviais, estais. Be to, šioje srityje Baltarusiją ir Rusiją, Kaliningrado sritį esame aplenkę 5 - 6 metais. Mano akimis, Baltarusijoje ir Kaliningrado srityje šiandien vyksta daugiau šou, nei realus pasirengimas statyti atominės jėgainės.*

“Šiandien esame tokioje geopolitinėje situacijoje, kad pasisakyti prieš Visagino AE yra didesnis pavojus mūsų vaikų saugumui, nei ją palaikyti. Viena yra būti modernios ir saugios elektrinės šeimininku ir kita – turėti nesaugią, Černobilio saugumo lygio elektrinę pašonėje esančioje neprognozuojamoje valstybėje, tik už 40 km nuo Vilniaus, kurios veiklai ir saugumui mes neturėsime jokios įtakos” (V. Janulevičius)

Pvz., Kaliningrade, Kuršių Nerijoje pastatyti AE, įskaitant tai, kad žemės faktūra (birus smėlis) ten yra nepalanki tokiam objektui, yra labai sudėtingas procesas. Šioje zonoje galioja labai daug aplinkosauginių apribojimų ir juos tinkamai įvykdyti kainuos labai brangiai Rusijai. Be to – Kaliningrade nėra jokių jungčių, reikėtų kurti visą energetinę infrastruktūrą, tad AE projektas Kaliningrade yra daugiau politinis šou <...>”.

Vidmantas Janulevičius: “<...> Kitas dalykas – Baltarusijos AE. Jei mes nestatysime VAE, ten tikrai bus pastatyta atominė elektrinė ir tada atsidursime labai keblioje situacijoje. Realiai Rusija ir Baltarusija laukia ir stebi, kaip mums pavyks įgyvendinant VAE projektą. Baltarusiai matydami, kad mes nestatome AE, pradės aktyviai vystyti savo projektą ir sieks integruotis su mūsų turimomis elektros jungtimis, per kurias sieks aprūpinti elektra ne tik Lietuvą, bet ir tą patį Kaliningradą.

“Vertinant tokį kontekstą, 6 - 7 mlrd. eurų, kurių prireiks statant VAE, yra nedidelė kaina, netgi nepaisant, ar ji duos ekonominę naudą mums, kaip elektros vartotojams, ar ne. Tiesą pasakius manau, kad ir turėdami VAE mokėsime už elektrą tą pačią kainą, kaip ją importuodami. Tačiau būsime nepalyginti saugesni tiek energetine, tiek ir aplinkosaugine prasme”
(V. Janulevičius)

Taigi, vertinant tokį kontekstą, 6 - 7 mlrd. eurų, kurių prireiks statant VAE, yra nedidelė kaina, netgi nepaisant, ar ji duos ekonominę naudą mums, kaip elektros vartotojams, ar ne. Tiesą pasakius manau, kad ir turėdami VAE mokėsime už elektrą tą pačią kainą, kaip ją importuodami. Tačiau būsime nepalyginti saugesni tiek energetine, tiek ir aplinkosaugine prasme. Be to, VAE pajamos už elektros pardavimą liktų šalies viduje, tai būtų didelis ekonominis privalumas.

“Kaip paradoksaliai beskambėtų, būdamas atsinaujinančių energetikos išteklių pusėje, vidutiniame laikotarpyje nematau geresnio varianto Lietuvai, kaip statyti VAE ir paraleliai investuoti į žaliąją energetiką”
(V. Janulevičius)

Kaip paradoksaliai beskambėtų, būdamas atsinaujinančių energetikos išteklių pusėje, vidutiniame laikotarpyje nematau geresnio varianto Lietuvai, kaip statyti VAE ir paraleliai investuoti į žaliąją energetiką”.

Justas Gavėnas, EKT:

“Ar atsisakius VAE projekto, Lietuvoje atsirastų daugiau galimybių investuoti į atsinaujinančią energetiką?”

Vidmantas Janulevičius: *“Be abejo, atsisakius VAE, finansine prasme atsinaujinanti energetika Lietuvoje išloštų. Jei bent dešimtadalis iš tų 6 - 7 mlrd. eurų atominės biudžeto būtų skirta saulės energetikai plėtoti, tai palyginti netolimoje perspektyvoje galėtume su saule patenkinti iki 20% Lietuvos energijos poreikio. Dar kartą noriu akcentuoti – turėtume sekti Vokietijos pavyzdžiu, kuri labai toliaregiškai planuoja savo prekybos srautus ir privalome žiūrėti 30 - 40 metų į priekį. Tokiu atveju tiek atominė elektrinė, tiek atsinaujinanti energetika gali sugyventi kartu, mums labiausiai turi rūpėti mažinti priklausomybę nuo išorinių energijos išteklių.*

“Tiek atominė elektrinė, tiek atsinaujinanti energetika gali sugyventi kartu, mums labiausiai turi rūpėti mažinti priklausomybę nuo išorinių energijos išteklių” (V. Janulevičius)

Valstybės energetinius poreikius reikia planuoti kompleksiskai ir nesimeti į kraštutinumus. Manau, kad 50 metų perspektyvoje saulės energetika pasaulyje bus energetikos šaka Nr. 1. Naujausi Vokietijos, Japonijos, JAV mokslininkų tyrimai jau analizuoja tarpžemyninių energijos perdavimo tinklų sukūrimo galimybes, analizuojama, kaip, kokiomis technologijomis naudojantis bus galima sujungti skirtingus pasaulio kraštus į vieningą energetinę sistemą.

Didžiausia problema saulės ir vėjo energetikoje yra energijos išsaugojimas. Kai vėjas pučia, saulė šviečia – yra pikinis elektros generavimas, kuomet pagaminamas elektros perteklius. Tačiau naktį ir vėjui nurimus elektra nebegeneruojama. Todėl, apjungus globaliai visus tinklus mes išspręstume didžiausią saugojimo problemą <...>“.

Vidmantas Janulevičius: “<...> Ne paslaptis, kad vienu metu saulė šviečia tik pusei žemės rutulio, vadinasi sukantis žemei, j bendra tinklą susijungusios valstybės ateityje turės harmoningai perjunginėti savo elektros tinklus ir vieningai dalintis saulės, vėjo, vandens kuriama elektros energija priklausomai nuo paros laiko. Kai diena Japonijoje – ji tiekia Europai saulės pagamintą energiją, paskui Europa tiekia Amerikai ir t. t. Tokia pasaulinės vieningos energetikos sistemos vizija jau egzistuoja ir dedami pamatai jos įgyvendinimui. Lietuva galės šioje sistemoje dalyvauti kaip pilnavertė partnerė, nes ir mes būsime energijos gamintojai, ne tik vartotojai, kaip dabar – degindami dujas...

“Lietuvos energetinės jungtys su Lenkija ir Švedija yra kur kas svarbesnės, nei mums gali atrodyti dabar. Lietuvai labai svarbu kuo greičiau tapti Europinės energetinės sistemos dalimi“ (V. Janulevičius)

Iš esmės jau šiandien vėjo jėgainės, statomos atviroje jūroje, yra jungiamos į tinklus, tas procesas jau prasidėjo. Tad Lietuvos energetinės jungtys su Lenkija ir Švedija yra kur kas svarbesnės, nei mums gali atrodyti dabar. Lietuvai labai svarbu kuo greičiau tapti Europinės energetinės sistemos dalimi“.

EKT Vadybos įžvalgų
ir naujienų
prenumerata:
www.ekt.lt

APIE MUS

KOMANDA

SPRENDIMAI

NAUJIENOS

KONTAKTAI

Užsisakykite naujienas ir EKT Vadybos įžvalgas ✉

Paieška...

Justas Gavėnas,
EKT: *“Lietuva taps globalios energetinės sistemos žaidėju?..”*

Vidmantas Janulevičius: *“Be jokios abejonės. Ir aš matau čia didelį potencialą mūsų šalies mokslininkams, verslininkams teikti savo paslaugas, kurti ir bendradarbiauti pasauliniu mastu. Ateinančiais metais Vilniuje baigsime ultra modernaus saulės technologijų gamybos ir tyrimų centro statybas, “BOD Group” saulės technologijų centre koncentruosime geriausius mūsų mokslo bendruomenės atstovus ir sudarysime sąlygas kartu su užsienio mokslininkais kurti naujausias technologijas.*

“Brangiau supirkti energiją iš integruotų modulių nuspręsta neatsitiktinai – taip skatinama racionalesnė ir ekologiškesnė statyba, panaudojant dvi funkcijas turinčius statybinius elementus –apsaugančius pastatą ir generuojančius elektros energiją. Kartu taip siekiama atlaisvinti didelius žemės plotus, kuriuos tankiai apgyvendintoje Europoje padengti saulės moduliais neracionalu” (V. Janulevičius)

Saulės technologijų centre Vilniuje gaminsime naujos kartos į pastatus integruojamus taip vadinamus “stiklas-stiklas” saulės modulių, jie bus išskirtiniai ne tik ilgaamžiškumu, bet unikalūs tuo, kad yra “du viename” – moduliai bus tiesiogiai integruojami į pastatų fasadus ir stogus, bus naudojami vietoje apdailos plokščių ir stogo dangos. Europa teikia didelį prioritetą tokiam saulės energijos išgavimo būdai – į pastatą integruotų modulių generuojamos energijos supirkimo tarifai šiandien maždaug 15 - 20% didesni nei standartiniai. Brangiau supirkti energiją iš integruotų modulių nuspręsta neatsitiktinai – taip skatinama racionalesnė ir ekologiškesnė statyba, panaudojant dvi funkcijas turinčius statybinius elementus –apsaugančius pastatą ir generuojančius elektros energiją. Kartu taip siekiama atlaisvinti didelius žemės plotus, kuriuos tankiai apgyvendintoje Europoje padengti saulės moduliais neracionalu <...>”.

Vidmantas Janulevičius: “<...> Šiandien integruoti moduliai ypač greitai populiarėja Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Ispanijoje – iš modulių klojami geležinkelių stočių, automobilių stovėjimo aikštelių, didžiųjų prekybos centrų stogai, iš saulės modulių statomos greitkelius izoliuojančios triukšmo sienelės. Kai kuriose šalyse įmonės yra tiesiogiai skatinamos visuomeninės paskirties objektuose integruoti šešėlines konstrukcijas iš saulės modulių ir iš tokių sistemų išgaunama elektra superkama dar didesniu tarifu.

“Jau turime planų vystyti naujos kartos saulės modulių paviršius, kurie būtų atsparūs aplinkos poveikiui – neliptų smėlis, neužsilaikytų vanduo. Vystant tokias technologijas atsiveria globalios rinkos – juk dabar yra didžiausia problema, kaip padaryti, kad saulės moduliai galėtų stovėti 10 - 20, net 30 metų be didesnės priežiūros, nereikalautų valymo nuo atmosferos kritulių ir dulkių“ (V. Janulevičius)

Jau turime planų vystyti naujos kartos saulės modulių paviršius, kurie būtų atsparūs aplinkos poveikiui – neliptų smėlis, neužsilaikytų vanduo. Vystant tokias technologijas atsiveria globalios rinkos – juk dabar yra didžiausia problema, kaip padaryti, kad saulės moduliai galėtų stovėti 10 - 20, net 30 metų be didesnės priežiūros, nereikalautų valymo nuo atmosferos kritulių ir dulkių. Tai labai svarbu, nes tuomet bus visai kitos galimybės kurti milžiniškas saulės jėgaines Afrikoje, Sacharos dykumoje. Štai taip ir prieiname nuo lokalaus prie globalaus – šiandien skurdžiausi pasaulio kraštai ateityje galės tapti pasaulinio lygio elektros gamintojais.

Štai realus pavyzdys – karo nualintas Afganistanas. Šiandien tai skurdi šalis, bet ši valstybė turi didžiulę perspektyvą susitvarkius su neramumais. Didžiąją Afganistano dalį užima plikos teritorijos, dykynės <...>”.

www.ektmokymai.lt

Vidmantas Janulevičius: “<...> Šiandien ten nėra jokių kelių, infrastruktūros, elektra labai brangi, bet yra vienas plusas – 320 saulėtų dienų per metus. Dar didesnis plusas – vasara ten yra karšta, žiema – šalta. Tai yra dar didesnė vertė saulės moduliui, nes jo efektyvumas prie šalčio ir saulės tik dar labiau didėja. Tad Afganistanas ateityje būtų ta šalis, kuri eksportuotų elektrą į visas kitas šalis ir išspręstų savo ekonomines ir socialines problemas. Jau šiandien visos mobilios ryšio telefoninės stotys Afganistane yra aprūpinamos iš saulės energijos, didžiąja dalimi ten investavo JAV.

Nors "BOD Group" saulės modulius pradės gaminti tik 2013 metų rudenį, jau dabar analizuojame projektus besivystančiose šalyse, vienas iš jų yra Afganistane. Kitais metais planuojame Goro provincijos mokyklose įrengti saulės jėgaines, kad būtų apsirūpinusios elektra, kurios šiandien neturi. Šiandien Goro provinciją kuruoja Japonija ir aktyviai skiria pinigų saulės energetikai regione vystyti. Sieksime parodyti, kad lietuviškos saulės jėgainės gali dirbti taip pat gerai, kaip ir japoniškos. Įrodysime, kad mūsų kainos, efektyvumo ir kokybės santykis mažiausiai 3 kartus geresnis, nei japonų.

Saulės energetika – globalus dalykas, kuris ateityje padės išlyginti skirtumus tarp turtingų ir vargstančių šalių. Lietuvai saulė sudarys unikalią galimybę tapti viena konkurencingiausių ir dinamiškiausių Europos ekonomikų”.

APIE "BOD GROUP":

- Lietuvos ir Vokietijos kapitalo kompanijų grupė "BOD Group" įkurta 1998 m.
- 1998 m. gale Vilniuje pradėjo veikti pirmoji CD gamybos linija
- 2002 m. rugsėjį buvo atidaryta CD diskų gamykla Vilniuje – pirmoji ir vienintelė tokio modernumo ir galingumo Baltijos šalyse
- 2005 m. gegužę gamykla buvo praplėsta ir pradėta gaminti DVD diskus
- 2006 m. CD ir DVD gamybos centras buvo įsteigtas ir Taline
- 2011 m. "BOD Group" Vilniuje įkūrė pirmąjį Baltijos šalyse ir vieną moderniausių Europoje "Blu-ray Disc" gamybos centrą
- 2010 m. "BOD Group" įsteigė kompanijas "Baltic Solar Energy" ir "Baltic Solar Solutions", kurios vykdys saulės elementų technologijų tyrimus ir gamybą
- 2010 m. Visorių informacinių technologijų parke "BOD Group" pradėjo saulės technologijų tyrimų ir gamybos centro statybas, kurio atidarymas planuojamas 2013 m. rudenį
- Įmonių grupę "BOD Group" sudaro UAB "Baltic Optical Disc", UAB "BOD Group", UAB BRD, UAB "Prioro įrašų grupė" taip pat "Baltic Disc" AS ir SIA "Prior Latvia", "Baltic Solar Energy" ir "Baltic Solar Solutions"

Strategija. Efektyvumas. Vertė

UAB “Ekonominės konsultacijos ir tyrimai”

J. Jasinskio g. 16B, Vilnius, LT - 01112

Tel.: (+370 5) 25 26 225

Faks.: (+370 5) 25 26 226

El. paštas: ekt@ekt.lt

www.ekt.lt